

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de reglementare

Ordin privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii reglementării

1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)	Nu este cazul.
2. Cadrul național de reglementare	<p>În conformitate cu art. 76 alin. (1) din <i>Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare</i> (denumită în continuare <i>Lege</i>), tarifele pentru serviciul de transport al energiei electrice sunt reglementate și se stabilesc pe baza metodologiei aprobate și publicate de autoritatea competentă. În prezent, tarifele pentru serviciul de transport al energiei electrice prestat de operatorul de transport și sistem sunt stabilite în conformitate cu <i>Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 171/2019, cu modificările și completările ulterioare</i>.</p> <p>Conform prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) din <i>Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare</i>, (OUG nr. 33/200) ANRE are ca atribuții aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate de rețea și a metodologiilor de calcul al acestora, iar potrivit art. 5 alin. (5) reglementările de interes general se aprobă prin ordine ale președintelui ANRE și se publică în Monitorul Oficial.</p>

	<p>Actele în baza cărora se emite actul administrativ:</p> <p>Se propune emiterea Ordinului privind modificarea și completarea <i>Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice (Metodologie)</i>, în baza art. 76 alin. (1) și alin. (2) și ale art. 79 din <i>Lege</i> și ale art. 5 alin. (1) lit. b) și alin. (5) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) din <i>OUG nr. 33/2007</i></p>
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice conține elemente stimulative pe termen scurt și lung privind creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, precum și sprijinirea activității de cercetare aferente serviciului de transport al energiei electrice, în conformitate cu prevederile <i>Legii</i>.</p> <p>Acest tip de metodologie s-a aplicat începând cu prima perioadă de reglementare și a fost îmbunătățită la începutul fiecărei perioade de reglementare. Prin prezentul proiect de ordin propunem modificarea și completarea metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport, începând cu cea de-a V-a perioadă de reglementare, care începe la data de 1 ianuarie 2025.</p> <p>Prezentul proiect de ordin a fost elaborat având în vedere evoluția cadrului legislativ european și național, provocările din ultimii ani privind evoluția prețurilor pe piața de energie, precum și experiența acumulată la nivelul ANRE și a operatorului de transport și sistem (OTS) pe parcursul a patru perioade de reglementare.</p> <p>În conformitate cu art. 79 alin. (5) din <i>Lege</i>, principiile care stau la baza stabilirii tarifelor reglementate pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice au în vedere următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tarifele trebuie să fie nediscriminatorii, bazate pe criterii obiective și determinate într-o manieră transparentă, pe baza metodologiilor aprobate și publicate de ANRE; b) tarifele trebuie să acopere costurile justificate economic care să corespundă costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural; c) tarifele trebuie să asigure o rată rezonabilă a rentabilității capitalului investit, stabilită conform reglementărilor emise de ANRE;

	<p>d) tarifele de racordare trebuie să conțină numai costurile efective de realizare a lucrărilor de racordare a clienților la rețeaua electrică;</p> <p>e) metodologiile de calcul al tarifelor de transport și de distribuție sau de racordare la rețea trebuie să conțină elemente stimulative pe termen scurt și pe termen lung în legătură cu dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, pentru sprijinirea activității de cercetare aferente domeniului de activitate și pentru a facilita inovarea în domenii precum serviciile de flexibilitate și interconectare.</p> <p>f) tarifele de transport, de distribuție sau de racordare la rețea trebuie să acopere și cheltuielile cu redevența percepută de autoritatea contractantă;</p> <p>g) tarifele reglementate oferă semnalele de localizare și iau în considerare pierderile din rețea și congestiile provocate, precum și costurile investițiilor în infrastructură ținând cont și de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung ca urmare a producerii distribuite și a măsurilor de gestionare a cererii;</p> <p>h) metodologiile de calcul al tarifelor reglementate trebuie să conțină reguli prin care să se evite subvenția încrucișată între activitățile reglementate, precum și între activitățile reglementate și cele nereglementate ale unui operator economic.</p> <p>În cadrul proiectului de ordin este avută în vedere respectarea de către ANRE a acestor principii enunțate de <i>Lege</i>, astfel încât să se asigure în același timp atât garantarea acoperirii costurilor justificate ale OTS și a unei cote rezonabile de profit, cât și protecția utilizatorilor, care se află în situația de a plăti un serviciu public, prestat dintr-o poziție de monopol.</p>
<p>4. Schimbări preconizate / măsurile propuse prin prezenta reglementare</p>	<p>Proiectul de ordin reprezintă forma actului normativ rezultată în urma procesului de consultare publică a documentului supus dezbaterii publice în etapa I și a concluziilor ședințelor cu părțile interesate cu privire la propunerile și observațiile la documentul de discuție.</p> <p>Față de măsurile propuse prin proiectul de act normativ în etapa I de consultare publică, proiectul propus pentru etapa a II-a de consultare publică include următoarele modificări/completări referitoare, în principal, la următoarele:</p>

1. Începând cu perioada a V-a de reglementare, venitul reglementat pentru serviciul de transport al energiei electrice aferent unui an t se compune din două categorii de venit: venitul reglementat nonCPT și venitul reglementat CPT.

Ca urmare a observațiilor primite în cadrul procesului de consultare publică, în cadrul venitului CPT a fost incluse și venitul CPT aferente costurilor cu achiziția de energie electrică pentru acoperirea CPT suplimentare capitalizat.

Astfel, începând cu perioada a V-a de reglementare, venitul reglementat pentru serviciul de transport al energiei electrice aferent unui an t se compune din două categorii de venit: venitul reglementat nonCPT și venitul reglementat CPT total. Acesta din urmă se compune din Venitul reglementat CPT și Venitul reglementat CPT suplimentar capitalizat.

2. Prevederi privind costurile cu CPT aferent tranzitelor suplimentare din rețelele de IT

Ca urmare a observațiilor la documentul de discuție, prevederile au fost modificate și completate astfel:

Pentru închiderea corectă a circuitului financiar provizoriu și retragerea OTS din mecanismul prevăzut pentru anul 2024 în condiții de neutralitate financiară și anume fără înregistrarea de câștiguri sau pierderi se prevede ca până la data de 30 mai 2025, operatorii de distribuție concesionari Rețele Distribuție Dobrogea S.A. și Distribuție Energie Oltenia S.A. vor transfera C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. diferența pozitivă între valoarea costurilor privind CPT aferent tranzitelor suplimentare induse de producătorii prevăzuți la art II, aprobate prin Deciziile ANRE nr. 2642/14.11.2023 și nr. 2643/14.11.2023, și valoarea aferentă componentei tarifului de transport de introducere a energiei electrice în rețele (TG) – subcomponenta CPT aferentă tranzitelor suplimentare TGT, facturată în anul 2024 producătorilor care dețin centrale cu capacitate instalată mai mare de 5MW, racordați la rețelele acestor operatori de distribuție.

3. Rentabilitatea Bazei Activelor Reglementate (RBAR)

3.1. Mecanismul de corelare a nivelului de remunerare a capitalului investit cu nivelul de performanță

Valoarea ratei reglementate a rentabilității aprobate se majorează sau se diminuează cu 0,5 puncte procentuale, în funcție de nivelul de performanță

realizat de OTS cu privire la dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze eficiența energetică și integrarea energiei produse din surse regenerabile, în raport cu valorile setului de indicatori aprobat de ANRE.

3.2. Stimulent pentru încurajarea investițiilor în rețelele electrice

Pentru stimularea investițiilor în rețea se propune acordarea următoarelor stimulente pentru perioada a V-a de reglementare:

În situația în care valoarea investițiilor în rețea incluse în plan realizate în anul t-1 din surse proprii depășește valoarea minimă obligatorie pentru investițiile realizate în RET din surse proprii în anul t-1, ANRE aplică la valoarea acestei depășiri un stimulent în valoare de un punct procentual peste rata reglementată a rentabilității aprobate.

Coletativ s-a introdus definiția pentru valoarea minimă obligatorie pentru investițiile realizate în RET din surse proprii în anul t-1:

3.3 Tratamentul dotărilor

Pentru clădirile administrative și imobilizarile corporale și necorporale definite în Procedura de analiză a investițiilor ca fiind dotări, puse în funcțiune începând cu data de 01.01.2025, se acordă RRR aprobat diminuat cu 2 puncte procentuale.

Activele din categoria dotări care nu înlocuiesc alte active de același tip sunt recunoscute în BAR numai dacă OTS demonstrează prin analiza cost-beneficiu că pentru durata de viață reglementată a activelor respective, valoarea costurilor de capital: amortizarea și rentabilitatea este mai mică decât valoarea reducerii de costuri de operare și mentenanță controlabile.

În situația în care condiția de mai sus este îndeplinită, reducerea de costuri de operare și mentenanță controlabile luată în calculul analizei cost-beneficiu este considerată câștig de eficiență, în fiecare an începând cu data punerii în funcțiune până la sfârșitul perioadei de reglementare.

4. Corecția de inflație

Ca urmare a consultării publice și având în vedere corelarea mecanismului de utilizare a valorii RI la calculul veniturilor reglementate cu datele utilizate la stabilirea de către ANRE a valorii WACC au fost efectuate următoarele modificări/completări:

4.1. RI utilizată la stabilirea venitului reglementat conform art. 121:

(1) La stabilirea venitului reglementat pentru anul $t+1$ se utilizează RI astfel:

a) Pentru costurile de capital incluse în venitul reglementat nonCPT, respectiv amortizare și RBAR, se utilizează valoarea RI prognozată pentru anul $t+1$ luată în considerare la stabilirea valorii RRR în vigoare pentru anul respectiv;

b) Pentru restul costurilor incluse în venitul reglementat nonCPT și pentru costurile incluse în venitul reglementat CPT se utilizează valoarea RI prognozată pentru anul $t + 1$, publicată în anul t .

(2) În cazul în care valoarea RI realizată pentru anul $t-1$ variază față de valoarea RI prognozată pentru anul $t-1$, valoarea RI prevăzută la lit. b) pentru anul $t+1$ se corectează conform prevederilor alin. (3).

(3) Valoarea RI prognozată corectată pentru anul $t+1$ se determină pe baza valorii RI prognozate în anul t pentru anul $t+1$, la care se adună algebric diferența dintre valoarea RI realizată pentru anul $t-1$ și valoarea RI prognozată în anul $t-2$ pentru anul $t-1$.

(4) Prevederile alin. (2) și alin. (3) sunt aplicabile numai în situația în care anii respectivi fac parte din aceeași perioadă de reglementare.

4.2. Corecție de inflație pentru costurile de capital:

În cazul în care valoarea RI realizată pentru un an este mai mică decât valoarea RI luată în considerare la stabilirea costurilor de capital prognozate (RI utilizat la calcul WACC) pentru anul respectiv, se efectuează corecție de inflație la sfârșitul perioadei pentru costurile de capital.

5. Stabilirea prognozei pentru costurile de operare și mentenanță controlabile (OPEXC)

Ca urmare a consultării publice prevederile privind modul de stabilire a prognozei costurilor de operare și mentenanță controlabile pentru perioada de reglementare $p+1$ au fost modificate astfel:

La stabilirea valorii costurilor de operare și mentenanță controlabile luate în calcul la stabilirea punctului de referință pentru perioada de reglementare $p+1$, ANRE are în vedere valoarea medie a costurilor realizate în perioada de reglementare anterioară, care îndeplinesc condiția de includere în venitul reglementat, valoarea costurilor prognozate și a celor estimate/realizate

pentru/în anul de referință și costurile solicitate și fundamentate de OTS pentru perioada de reglementare următoare.

Totodată s-au introdus reguli privind stabilirea valorii prognozate pentru fiecare categorie de cost din anvelopa OPEXC, astfel:

- valoarea costurilor cu personalul solicitată de OTS și aprobată de ANRE nu poate depăși în termeni reali valoarea costurilor cu personalul estimate/realizate pentru/în anul de referință, la care se aplică pentru fiecare an un coeficient de creștere raportat la un indicator macroeconomic. Coeficientul de creștere se determină de ANRE în anul de referință ca medie fără zecimale a celor mai recente valori disponibile publicate de Comisia Națională de Statistică și Prognoză privind indicele de creștere a câștigului salarial real.

Valoarea costurilor cu personalul aprobată de ANRE trebuie să se încadreze în limita stabilită conform celor de mai sus.

- costurile cu mentenanța aprobate de ANRE pentru perioada de reglementare următoare, au în vedere costurile estimate/realizate recunoscute pentru anul de referință. Ex-post, în cazul în care valoarea realizată este mai mare decât valoarea prognozată datorită creșterii complexității sau volumului de lucrări de mentenanță și OTS justifică cu documente necesitatea unor costuri mai mari, valoarea recunoscută poate depăși valoarea prognozată cu maxim 10%.

Totodată, potrivit art. 93, în cazul în care depășirea costurilor cu mentenanța peste valoarea aprobată este generată de costurile aferente liniilor de interconexiune, acestea din urmă pot fi acoperite din venituri din alocarea capacităților de interconexiune (VAC).

- valoarea costurilor din categoria Alte costuri aprobate de ANRE se stabilește pe baza costurilor fundamentate de OTS și nu poate depăși media anuală a costurilor estimate/realizate pentru/în perioada de reglementare anterioară.

- valoarea prognozată pentru costurile de cercetare - dezvoltare pentru fiecare an t al perioadei se stabilește pe baza propunerii OTS și nu poate depăși valoarea de 5 milioane RON pentru o perioadă de reglementare, exprimată în termenii anului de referință al perioadei de reglementare $p+1$ și nu include costuri cu personalul propriu, cheltuieli cu amortizarea mijloacelor fixe incluse în BAR și cheltuieli administrative.

6. Mecanismul de împărțire a câștigurilor de eficiență între operatorul de transport și sistem și utilizatori:

La calculul câștigului de eficiență se iau în considerare valorile costurilor de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele aferente lucrărilor de mentenanță, cele legate de personal și cele efectuate în scop de cercetare-dezvoltare, realizate și acceptate de ANRE ca urmare a analizei în raport cu prevederile prezentei metodologii.

Costurile nejustificate precum și cele rezultate din corecția de inflație a costurilor de operare și mentenanță controlabile nu se consideră câștig de eficiență.

Valoarea reducerii de costuri aferentă internalizării unor activități, precum și valoarea reducerii de costuri luată în calculul analizei cost-beneficiu prevăzute la punctul 3.3 de mai sus se alocă integral utilizatorilor.

Valoarea câștigului de eficiență alocat OTS pentru anul t-1 se utilizează la diminuarea corecției de venit reglementat nonCPT datorate variației cantităților de energie extrasă din rețele pentru anul t-1.

Reducerea costurilor aferente lucrărilor de mentenanță față de costurile prognozate nu se consideră câștig de eficiență și nu se include în mecanismul stimulativ de împărțire a câștigului de eficiență între operatorul de transport și sistem și clienții finali.

7. Stimulente pentru sprijinirea activității de cercetare aferentă domeniului de activitate și pentru a facilita inovarea în domenii precum serviciile de flexibilitate și interconectare

Au fost introduse clarificări cu privire la costurile de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare care se includ în venitul reglementat nonCPT astfel:

Valoarea costurilor de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare nu include costuri cu personalul propriu, cheltuieli cu amortizarea MF incluse în BAR. și cheltuieli administrative.

8. Reducerea cantității de energie electrică extrasă din rețele față de cantitatea prognozată la începutul perioadei de reglementare trebuie să conducă la reducerea costurilor OPEXC

Modul de reflectare în venitul reglementat a influenței reducerii de cantitate de energie electrică extrasă din rețele asupra costurilor de operare și mentenanță a fost modificat astfel:

În cazul în care cantitatea de energie electrică extrasă din rețele realizată este mai mică decât cantitatea de energie electrică prognozată și în condițiile realizării unui câștig de eficiență, valoarea corecțiilor de venit datorate variației cantităților de energie extrasă din rețele pentru anul t-1 se diminuează cu valoarea câștigului de eficiență alocat OTS pentru anul t-1.

9. Completarea art. 16 cu privire la neinclusiunea unor costuri în venitul reglementat și anume:

În urma consultării publice propunem modificarea prevederilor art. 16 lit. bb) astfel: În determinarea venitului reglementat nu se includ cheltuieli rezultate dintr-un contract încheiat cu societăți afiliate corespunzătoare profitului acordat societății afiliate pentru partea subcontractată de acesta.

10. Stimulente pentru realizarea investițiilor cu finanțare/cofinanțare din fonduri europene

Având în vedere faptul că rezultatele activității de accesare și decontare a fondurilor europene nerambursabile depind și sunt influențate de o serie de factori externi, cum ar fi: programele de finanțare disponibile în anul respectiv pentru operatorul de transport și sistem vs. operatorii de distribuție și rata de finanțare diferită a celor două categorii de operatori, s-a eliminat prevederea privind stabilirea valorii recunoscute a costurilor pe baza unei analize comparative între operatorii de rețea.

11. Cheltuieli speciale

În urma consultării publice au fost introduse clarificări cu privire la costurile reglementate reprezentând cheltuieli speciale. Astfel, cheltuielile ulterioare aferente unei aplicații informatice existente, care reprezintă update, upgrade, actualizări baze de date se recunosc în cadrul categoriei prevăzute la art. 39 lit. b) Costuri reglementate reprezentând cheltuieli speciale, indiferent de modalitatea de înregistrare în contabilitatea operatorului. Acestea nu se includ în BAR.

	<p>12. Eliminarea ajustărilor de venit</p> <p>În urma consultării publice au fost acceptate propunerile operatorilor privind menținerea prevederilor referitoare la actualizarea prognozei de cantitate de energie electrică introdusă/extrasă în/din rețele, la actualizarea prognozei prețului CPT pentru anul t+1 în funcție de evoluția prețurilor pe piață și la corecția preliminară a costului cu CPT pentru anul t.</p> <p>13. Limitări ale tarifelor reglementate sau ale componentelor tarifare ale tarifelor reglementate</p> <p>ANRE poate impune plafonări suplimentare asupra valorilor tarifelor reglementate sau ale componentelor tarifare ale tarifelor reglementate, în condiții justificate, cu anunțarea prealabilă a OTS.</p> <p>În cazul limitării componentelor tarifare, diferența de venituri se regularizează în anii următori în limita plafonului stabilit de creștere.</p>
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

1. Impactul macroeconomic a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei b) impactul asupra operatorilor economici c) impactul asupra consumatorilor/ clienților finali (variații de preț sau altele asemenea)	Prin măsurile propuse, ANRE urmărește stabilirea unor tarife corecte și asigurarea echilibrului între interesele OTS și ale utilizatorilor, beneficiari ai serviciului de transport al energiei electrice.
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
3. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
4. Implicații sociale	Nu este cazul.
5. Impact asupra mediului	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Modificarea contractului de distribuție.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	În vederea respectării principiilor transparenței decizionale, stabilite prin dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, ANRE a supus procesului de consultare publică etapa a II -a <i>proiectul de Ordin privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice</i> , pentru o perioadă de 15 de zile calendaristice, prin publicarea acesteia pe pagina de internet a ANRE.
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Nu este cazul.
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării	Nu este cazul.

c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	
4. Alte informații	Având în vedere obligația de respectare a normelor de tehnică legislativă pentru etapa a II-a de consultare publică propunerea de modificare din etapa I este înlocuită cu propunerea de aprobare a textului integral al metodologiei.

În considerarea celor menționate, precum și a dispozițiilor art. 6 alin. (3) coroborate cu prevederile art. 30 alin. (1) litera c) și alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, vă supunem spre analiză și aprobare *Ordinul privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice.*